

ADEVARUL IN LIBERTATE

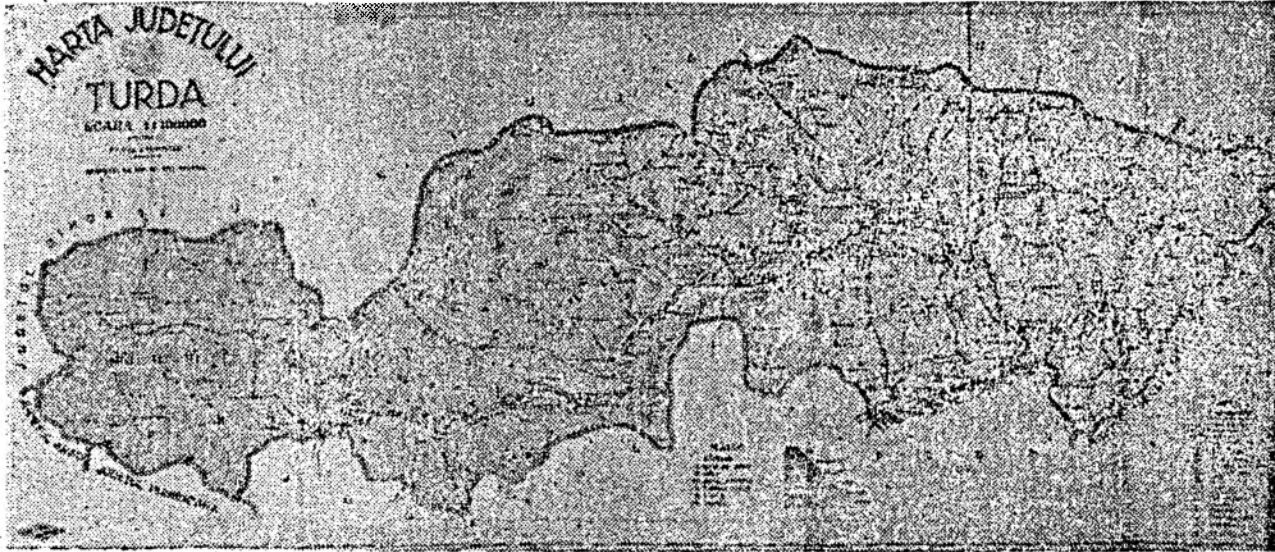
ZIAR INDEPENDENT,
EXPRESIE A OPINIEI PUBLICE DIN JUDEȚUL CLUJ

ANUL II, NR. 63
MIERCURI 7 MARTIE 1990

4 PAGINI 50 BANI

Priviți spre viitorul județului Turda-Arieș

FIȚI ALĂTURI DE NOI IN IMPLINIREA ACESTEI DORINȚE CU INIMA, GÎNDUL ȘI FAPTA!

Desființat samavolnic, împotriva voinței de sute de mii de locuitori județul Turda-Arieș vrea să renască într-o lume nouă prin:

- Autonomie în dezvoltarea economică și socială;
- Descentralizarea tuturor întreprinderilor, indiferent de mărime și profil;
- Încurajarea micii industrie și a inițiativei particulare;
- Înființarea unei linii de cale ferată normală între orașele Abrud — Cimpia Turzii și dezvoltarea rețelei de transport auto cu legături directe între localitățile județului;
- Repartizarea echitabilă

la întregului fond de marfa din județ în funcție de numărul de locuitori;

- Fiecare localitate va fi reprezentată în conducerea județului;
- Raportat la o populație de cca. 250 mii locuitori, județul Turda-Arieș va beneficia de multe avantaje economice și sociale (producție economică însemnată la un număr de locuitori redus);
- Încurajarea producătorilor de animale prin asigurarea furajelor necesare;
- Înființarea de asociații ale micilor producători particulari care să le reprezinte interesele în re-

lațiile interne și internaționale în sprijinirea ameliorării raselor de animale și soiurilor de plante;

- Respectarea țărilor de tradiție strămoșească și asigurarea unor condiții optime de desfășurare a acestora;

- Crearea unei baze turistice moderne în valorificarea potențialului turistic al Munților Apuseni prin sprijinirea inițiativei particulare în acest sens;

- În viitorul județ, un accent deosebit se va pune pe protejarea mediului înconjurător (un riu Arieș curat și limpede, reimpdurire a munților, refac-

rea pășunilor, soluționarea cazului „Mușca”, etc.);

- Asigurarea în fiecare zonă a unei rețele medico-sanitare specifice;

- Reorganizarea rețelei de învățământ prin crearea de internate săptămânale pe lângă școlile de profil, ținând cont de dorințele fiecărui ținăr de a se pregăti într-un anumit domeniu.

Nu mai printr-o unitate suflătească deplină a tuturor locuitorilor exprimate prin adeziunea dumneavoastră vom putea eradică o veche nedreptate socială adusă fostului județ Arieș.

C.P.U.N. TURDA

Oaspeți la redacție

Ieri, la redacția ziarului nostru, a sosit un grup de englezi din orașul Basingstoke, veniți în țară cu ajutorul: mașini de scris, xeroxuri, aparat de filmat. Din delegație fac parte Angus Hoy, ziarist la Basingstoke Gazette, George

Crane, fotoreporter la aceeași publicație, Emeric Mizzi și alții. În ziua de azi a fost organizată o acțiune de ajutorare a poporului român. Le mulțumim tuturor și le dorim o ședere plăcută la Cluj și în țară.

CONTUL „LIBERTATEA”

Elevii Școlii profesionale de cooperatie din Gherla au obținut în cursul trimestrului I al anului școlar 1989/1990 suma de 24.135 lei reprezentând contravaloarea fructelor de pădure recoltate și predate

centrelor de colectare. Ei au hotărât ca această sumă să fie donată în contul „Libertatea”. Transmitem, pe această cale, dorința elevilor gherleni ca fapta lor să fie urmată de cit mai mulți elevi.

COMEMORAREA EROILOR

În primele zile după 22 Decembrie 1989 au apărut deja propuneri deplin justificate să se realizeze elemente comemorative pe locurile unde și-au dăruit viața eroii Revoluției pentru eliberarea noastră de sub dictatură.

Aceste cerințe au fost re-luate și de către prof. Eugen Câmpeanu și prof. ing. Dragoș Grațian. Se propun plăci sau alte elemente comemorative pe care să fie indicate numele, data nașterii și a morții și să se ofere loc pentru luminări și flori depuse în amintirea jefei supreme oferite pentru libertate.

Facem un apel către artiștii plastici, arhitecți, tehnicieni și studenți să trimită redacției ziarului nostru desene sau machete, cu indicarea dimensiunilor reale și a materialelor propuse, pe care să le prezentăm într-o expoziție și să le înaintăm Primăriei pentru materializare.

Au trecut deja mai mult de două luni de la Victoriile Revoluției noastre!

REDACȚIA

DIALOG CU AGRICULTORII

REFLECTĂ DESPRE ȚĂRANI. Am primit din partea cititorului nostru G. Oprean mai multe reflecții inspirate din viața satului și a oamenilor lui. Am selectat pentru astăzi doar trei dintre acestea:

„Dictatura a încercat să aducă țăranimea pe scenă, ca apoi stricând scena să desființeze țăranimea”...

„Sistemul de proprietate din țările „frățești” a dus la falimentul agricultorilor. Acest sistem, nici cîrpit nu va mai fi bun”...

„Acum mulți ani, când cineva a furat două scinduri, drept pedepsă a fost obligat să traverseze satul cu scindurile în spinare spunind: „Cine face ca mine, ca mine să pătească!”, și lumea îl dezaproba. Omul nu a fost, însă, condamnat. În anii dictaturii, când milițianul prindea pe un necăjit cu o traistă de porumb, la întoarcerea de la lucru, necăjitul era condamnat. Lumea zicea, de astădată, săracul...”

ȚĂRANI CER PĂMÎNT, MOTII CER PĂDURE! Acesta era unul dintre textele care se putea citi pe una dintre pancartele cu care o multime de motii a venit la Cluj, la festivitățile prilejuite de aniversarea martiriului lui Horea.

Am primit și la redacție mai multe scrisori în care motiții își cer drepturile, luate fără jenă și fără milă, odinioară. Dumitru Măd, din Mărgău, ne întreabă: „De ce nu putem să folosim terenul pe care îl avem trecut în poziția noastră, prin acte, și pentru care plătim toate taxele pe care Primăria comunei ni le cere. Eu am nouă parcele de teren pentru fin, dar care acum sînt acoperite de pădure. Silvicii de la Hușida nu ne dau voie să aducem, însă, nici un lemn, de pe pămîntul nos-

tru. Ne este tare greu, mai ales celor care sîntem în vîrstă...” Va auzi oare, cine trebuie, glasul motiului?

PROBLEME LA GUGA! Din satul Guga ne-au sosit la redacție, în ultimele zile, trei scrisori. Prima dintre ele, semnată de Gavril Tătar, ridică probleme de interes pentru mulți dintre agricultorii județului. „De-acum, se spune în scrisoarea lui G.T., țăranul din Guga își cunoaște precis locul de muncă. Pînă acum, acest lucru nu era posibil; venea șeful de echipă și te trimitea într-un loc, dar, imediat apărea brigadierul, care te dirija în altă parte; dacă te întâlneai cu președintele sau cu inginerul iar se schimba totul. Așa că ziua trecerea și nici nu munceam, dar nici producție nu aveam... cel mai mare necaz, la ora actuală este că nu se știe de unde și cu cine să ia legătura pentru aprovizionarea cu seminte. Pe de altă parte, ar fi bine ca secțiile de mecanizare să comunice tarifele de plată pentru diferite lucrări, pentru că țăranii, cei care nu au atele, stau cu mâinile în soadă și așteaptă să vină tractoarele la lucru...”

Am mai scris și altădată despre rolul tot mai important pe care îl vor avea specialiștii în sprijinirea gospodăriilor individuale. Problemele care apar, începînd cu procurarea semințelor și nu a oricăror seminte, a îngrășămintelor, pesticidelor, precum și cele legate de executarea diferitelor lucrări, pot fi rezolvate favorabil cu sprijinul specialiștilor, în strînsă colaborare cu primăriile.

Pentru asigurarea și livrarea semințelor către cei

Emil LUCA

(Continuare în pag. 4 II-a)

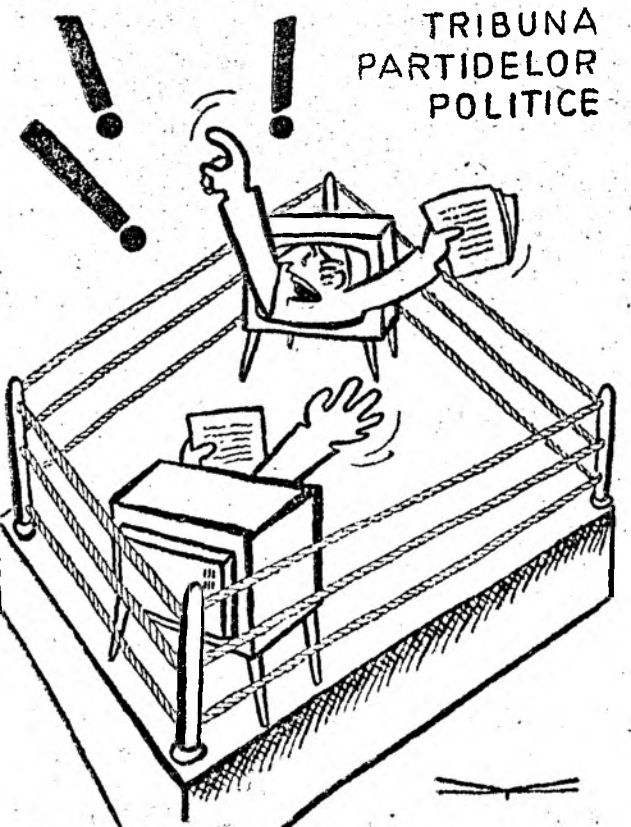
STIMAȚI CETĂȚENII!

În urma controalelor efectuate de către personalul Centrului sanitaro-antiepideemic județean Cluj în piețele agroalimentare de pe teritoriul județului Cluj și Piața Obor din municipiul Cluj, s-a constatat prezența vinzătorilor particulari care desfac băuturi alcoolice.

Consumul acestor băuturi neautorizate sanitar prezintă un risc real de îmbolnăviri și anume intoxicația cu plumb și cu alcool metilic (posibilități de orbire).

Cunoscînd îmbolnăvirile grave ce pot apare în urma consumului acestor băuturi alcoolice, ne facem datoria de a vă atrage atenția spre a nu consuma astfel de băuturi alcoolice.

Direcția sanitară a județului Cluj,
Centrul județean sanitaro-antiepideemic

Desen de Virgil TOMULET

REPORTAJ de Ion Constantinescu

IV.

— Logoreea dictatorului nu l-a plăcut maiorului Treicopite. Era diavolul care nu avea încredere în limbuși, iar pe cei cu care discuta îl cunoștea ca mare palavragiu. Palavragiu și mincinos. Dar cum interesul poartă fesul, nu lăsa să l se cetească pe față dezaprobară. Dimpotrivă se strădui să pară chiar jovial, bine dispus. Așa că mulțumind interlocutorului său pentru hotărîrea înțeleaptă luată, îi propuse să se întoarcă în baie, să-și ia consoarta și să măcargă la masă.

Sala de mese, a cincea încăpere pe dreapta, cum îl explicase maiorul Treicopite, era goală. Cu o familiaritate inexplicabilă, cei doi au luat loc la prima masă. Imediat ce s-au așezat, și-a făcut apariția o drăcoaică dolofană, îmbrăcată complet în alb, care le-a pus în față câte o bucată de piine, de culoare maronie, urîndu-le: „Poștă bună!”

— Cum poștă bună? Au întrebat cei doi. Doar n-o să mîncăm piine goală?

— Din păcate — le-a precizat ospătărița cu coarne și coală, va trebui să vă mulțumiți cu atât. S-a zis cu vremurile bune și la noi, de cînd s-a trecut la rațiile stabilite de un nebun de pe pămînt, în țara lui. La fel ca și acolo și la noi se

distribute lunar, pentru o persoană, 100 grame de unt, jumătate de kilogram de carne cu slănină și oase, cînd se dă, ceva brînză, vreo 300 de grame la șase luni, și cam atât. Tot ce primim se consumă în primele zile ale lunii, iar în rest se mîncă piine goală. Cînd ajunge și plînea bineînțeles. Răbdăm de foame, iar produsele noastre se exportă în rai.

În loc să urle sau să gesticuleze, cum era deprins, dictatorul zimbea satisfăcut. Îl străfulgerase ideea, ca de îndată ce va ieși din sala de mese să trimită o notă informativă maiorului Treicopite, în legătură cu activitatea dămnoasă, antistatală a diavoliței ospătar.

Deși nota nu a ieșit mai lungă de două pagini, a lucrat la ea toată noaptea. Dacă l-ar fi avut acolo pe Popescu Dumnezeu, una-două ar fi terminat.

În ciuda oboselii care îl încerca după efortul făcut, era totuși bine dispus. Avea sentimentul că și de această dată a pășit cu dreptul. Ceva îi spunea că va reuși și aici să o ducă bine. Acum important este să mă dovedesc zelos, supus, recunoscător tuturor celor de care depinde viitorul meu, așa cum am fost și cu Dej, iar la momentul oportun să dau lovitură. Dacă joc bine, îmi iau revanșa.

Satisfăcut de perspectiva întreprinși, s-a așezat încet pe patul în care ea sfîrșea, cufundată într-un somn adînc, a tras pătura confecționată dintr-o lînă mizerabilă, și care pe deasupra nu avea nici cearceaf, și convins că nu va trece mult pînă cînd își va odihni trupul într-un pat ca cel din Palatul Primăriei a adormit buștean. Nu s-a trezit decît dimineața, la bătăile insistente în ușă ale diavolului de serviciu.

Era chemat de maiorul Treicopite. }

SĂNĂTATEA PUBLICĂ — o problemă de stat

Institutul de igienă și sănătate publică din Cluj a avut preocupări de lungă durată în cercetarea calității factorilor de mediu (aer, apă, sol și vegetație) și a efectelor poluării acestora asupra lanțului ecologic și a stării de sănătate a populației în Transilvania. Prin studii sistematice multianuale au fost cercetate mai ales zonele cu industrie metalurgică de metale neferoase din Transilvania (Copșa Mică, Baia Mare, Zlatna), industrie chimică (Tîrnăveni, Dej, Tg. Mureș), industrie a materialelor de construcție (Turda). Am rugat-o pe doamna dr. Lucia LAZAR, șefa Laboratorului de igiena mediului și colectivității din I.I.S.P. (Institutul de igienă și sănătate publică), să ne prezinte câteva din rezultatele investigațiilor efectuate de colectivele conduse de dînsa:

— **Principalul factor de mediu expus poluării fiind aerul, vă rugăm să vă referiți la situația poluării atmosferei în județul Cluj.**

— Poluarea atmosferei s-a urmărit în orașele Cluj, Turda și Dej, în colaborare cu Centrul sanitaro-antiepideemic din județul Cluj, privind cantitatea de pulberi sedimentabile și conținutul lor în metale grele în Cluj, Turda, Dej și conținutul în metale grele în suspensie liberă în orașul Cluj. Rezultatele obținute au evidențiat probleme majore privind poluarea aerului în Turda — unde în mod constant apar nivele ale pulberilor sedimentabile de 10—15 ori mai mari decît norma admisă de stasuri.

Investigațiile efectuate de dr. Nagy Ludovic, din Laboratorul de medicina muncii, asupra stării de sănătate a populației infantile și adulte, neexpusă profesional la pulberi, efectuate în 1978—1980, au arătat o incidență de 3 ori mai mare a îmbolnăvirilor căilor aeriene superioare la populația din Turda, față de localități maror nepoluate, de 2,5 ori mai mare a astmului bronșic și bronșitei astmatiforme și de 2 ori mai mare a bronșitei cronice, precum și o frecvență mare a rinitei și conjunctivitelor. În orașul Dej, prin intrarea în funcțiune a fabricilor de sulfură de carbon și de fibre artificiale, a apărut problema foarte importantă a poluării atmosferei acestui oraș cu substanțe iritante și toxice (dioxid de sulf, hidrogen sulfurat, sulfură de carbon, mercaptani). Populația a sesizat deja disconfortul și u-

neori influența asupra sănătății produsă de acești poluanți. În anul 1988 am început un studiu al morbidității înregistrate prin afecțiuni respiratorii la copiii din orașul Dej, care au continuat în 1989 cu investigații active pe loturi mari de copii, cu metodologie standardizată O.M.S., în scopul cunoașterii efectelor poluării aerului asupra populației infantile, rezidente în această localitate, comparativ cu copiii din alte localități poluate și nepoluate, studii care vor continua și în 1990.

— **Vă rugăm să ne vorbiți și despre poluarea apelor în județul Cluj.**

— Din punctul de vedere al calității apei, s-au urmărit aspecte legate de calitatea surselor de ape potabile (în Cluj și Dej), a apelor de irigație (riul Someș) și a unor ape de agrement din orașul Cluj și Someșeni.

S-a constatat un grad ridicat de poluare microbiologică și chimică a râului Someșul Mare, utilizat pentru aprovizionarea cu apă a orașului Dej, calitatea necorespunzătoare a apelor de irigație avînd ca sursă riul Someșul Mic, și apariția unor deficiențe igienico-sanitare în sezonul de maxime aglomerare, în strandurile și piscinele din oraș.

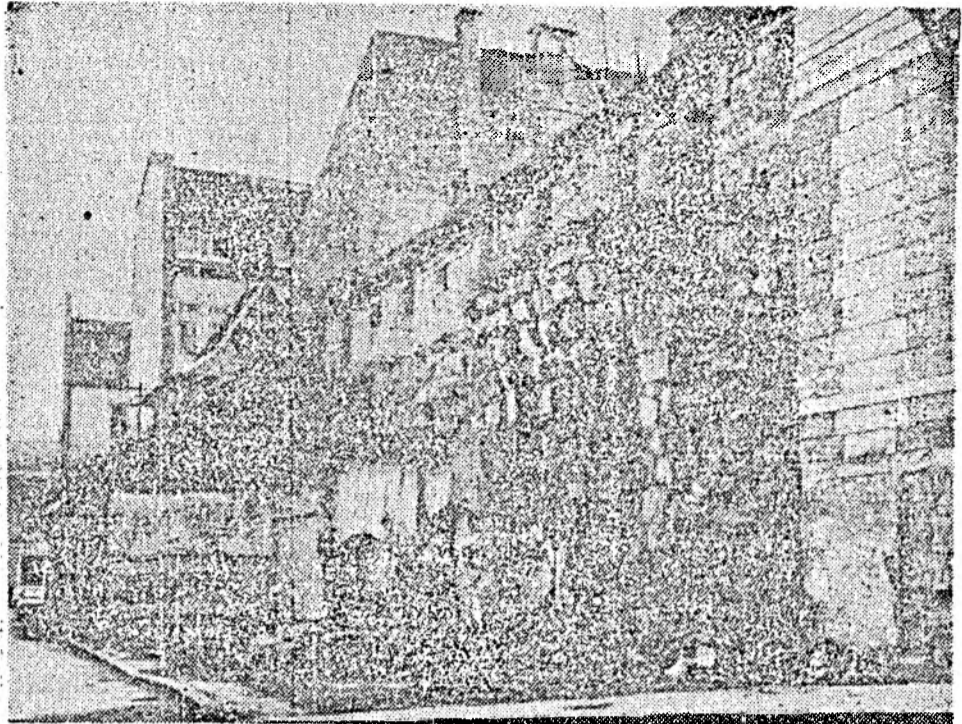
— **Care considerați că sînt prioritățile în problema poluării aerului în județul Cluj?**

— Este absolut necesară colaborarea și depunerea unui efort conjugat de către I.I.S.P. și întreprinderile poluante din județ, pentru a crea dotarea materială, a asigura monitorizarea, supravegherea continuă a aerului atmosferic în zonele locuite, din perimetrele expuse poluării industriale, pentru a putea îndrepta unele situații existente și a preveni noi alterări ale mediului.

— **Socotiți necesară apariția unei noi legi privind protecția mediului?**

— Da, absolut necesară. De altfel sînt informați că legea este în curs de elaborare la Ministerul Apelor, Pădurilor și Mediului Inconjurător. Sperăm că noua lege să implice mult mai mulți factori din sănătate, din economie, din cercetarea științifică din țara noastră și să stabilească responsabilități concrete, atît la nivel cetățenesc, cît și la nivel economico-social pentru menținerea unui mediu ambiant sănătos și curat.

D. M.

Aspectul dezolant al unei străzi

În inima Clujului, la cîteva pași de Universitatea, de Biblioteca Academiei, de Biserica piariștilor (dar și de redacția ziarului nostru!), trecătorul atras de pitorescul arhitectonic clujean, de măturile trecutului medieval al orașului înfilmește, fără voia lui, aspecte dezolante care se mențin nu doar de ieri, de alaltăieri. Iată ce ne spune în această privință cititorul nostru, dr. Fr. Tăranu:

Am luat la cunoștință

cu mare bucurie de reînființarea filialei Monumentelor istorice, căreia-i supun atenției situația din străzile Potaissa și Fortăreței, unde vechiul zid de apărare al cetății se degradează pe zi ce trece, fără să se întreprindă acțiuni concrete spre a-l conserva. Arbuștii, buruienile ce cresc deasupra contribuie la accentuarea deteriorării. Mai mult, la intrarea din strada Potaissa se găsește o clădire parțial arsă, fără uși și ferestre, folosită de unii

ca latrină, adevărat focar de infecții, în total dezacord cu ceea ce poate și trebuie să fie această parte a orașului cu care vrem să ne mîndrim. Să se intervină pentru ca imagini cum sînt cele surprinse de fotoreporterul ziarului să dispară și tuturor vestigiilor valoroase ale Clujului să li se redea strălucirea meritată, prestigiul cuvenit în arhitectura orașului!

Fotografia: Radu SINTEJUDEAN

DIALOG CU AGRICULTORII

(Urmare din pag. 1)

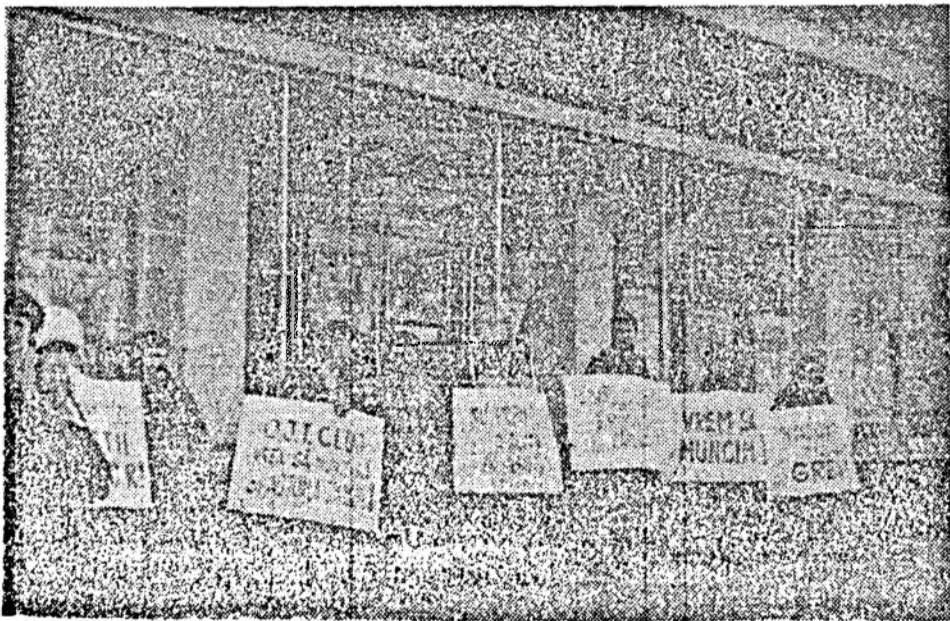
direct interesați, D.G.A. I.A. așteaptă să-i fie comunicat, în timp util, întregul necesar, pentru fiecare sat în parte.

Problemele pe care le ridică, în celelalte două scrisori primite din Guga — D. Varga și Maria Hășmășan — pot fi soluționate într-un fel sau altul, cu atenție și responsabilitate, de către cei care conduc la această oră destinele comunei. Este firesc să se acorde fiecăruia răsplată cuvenită, în funcție de munca depusă!

LEGI SCRISE, LEGI NESCRISE...

În temeiul decretelor 42 și 43/1990 s-a trecut, peste tot în agricultură, la o demult așteptată restructurare. Deviza „Unde-i lege nu-i tocmeală” a fost și de această dată, actuală. Dar, ce ne facem cu legile nescrise? Uneori, acestea sînt mai profunde, pe plan uman, decît cele scrise. Concret, mi se pare normal ca gospodarul care primește pămînt, în limite legale, să intre, pe cît posibil, în posesia fostului lui lot. Este vorba, îndeosebi de grădi-

nile din vatra satului. Sînt însă și situații particulare cum este cazul semnalat din Nîma, comuna Mintiul Gherlii: lotul ajutător al lui Iosif și Rozalia Lucaci, (țărani de 72, respectiv 67 de ani), lot din preajma gospodăriei acestora, a fost acordat de către o comisie de... împroprietărire, pensionarului Vasile Minzat, fostul proprietar al lotului respectiv, cu toate că existau și alte posibilități de rezolvare a acestei situații. Ne întrebăm și noi, dacă nu s-ar putea acționa cu mai multă omenie în rezolvarea fiecărei probleme, oricît ar părea ea sau ar fi, de complicată...

În ziua de 5 februarie a avut loc o manifestație de protest a lucrătorilor din rețeaua O.J.T. Cluj privind hotărîrea consiliului de administrație în legătură cu menținerea în cadrul Filialei O.J.T. a domnilor: Aurica Bințișan, fost șef Oficiu Județean de turism, Aurel Axente, fost șef al complexului Transilvania-Fintinele, și Eugen Săplăcan, șef Complex Băile Băița, ultimii doi foști ofițeri de securitate.

Protestul scris de către liderii Sindicatului liber independent din O.J.T. Cluj a fost înaintat consiliului de administrație cu nr. 1353 din 3 martie 1990, în care s-a specificat ca termen de rezolvare favorabil data de 5 martie 1990, ora 10.

Foto-text: N. PETCU

Un hoț, care trebuie găsit!

A fost depistat. În locuința lui de pe strada Paring nr. 15, ap. 19 s-au găsit lucrurile pe care fotoreporterul nostru Nicolae Petcu vi le „prezintă” în imaginile alăturate. „Băiatul” de 22 de ani,

„manevrează” de mult. A mai avut două condamnări (minor fiind, și major ajungînd). Condamnări. Sigur, pe degeaba. A dat „gaură” la mai multe mașini străine și românești, le-a depozitat (marfa, adică) la domiciliu și, cînd „a mirosit” că POLIȚIA l-a înhățat a „sterse”. Cred, am convingerea că oamenii de bună credință nu se vor considera „turnători”, dacă vor da o mîna de ajutor celor care-l caută. Folosiți numărul de telefon 055. Căutați orice polițist care, cu siguranță, vă va scăpa de acest hoț cu vechi „state”.

Poliția vă mulțumeste și, în speranța că toți sîntem interesați să nu se atenteze la niște bunuri

muncite, așteaptă. Poate că și pe această cale... „omul nostru” va ajunge... pe calea cea bună.

În pușcărie, adică. Să vă spunem, însă, despre cine-i vorba: DAN ILIE VLAS. Recidivist. Participant (La furturi, adică).

Nu-i un „semn” de disperare. Dar poliția trebuie ajutată!

Sînteți de acord? Dacă da, nu-l lăsați să „opereze”, să spargă vreau să zic și alte mașini. Oricum, cei păgubiți vor intra în posesia bunurilor furate.

Poliția mulțumeste. Și toți cei care, ar urma să fie „ajustați”.

Tiberiu RADULIAN

